

Bornholm – Danmarks ferieø. Træk af turismens historie

Forfatter: Bente Jensen

Bornholms Museum – 177 sider. Rigt illustreret med sort/hvide- og farvefotografier m.m.

Pris 250,00 kr. (Udsendt gratis som årbog til Bornholms Museumsforenings medlemmer)

Udkommet 2016. Størrelse ca. 23 x 23 cm. Indbundet i helpap

Bogen beskriver turismen og dens udvikling på Bornholm. Forfatteren afgrænser emnet i forordet således: ”Turismen og turisten er et komplekst begreb: Et erhverv, en bevægelse, en erindring, en følelse, organisation, overnatningssteder, transport og markedsføring. Hele øen kan ikke behandles i hele sin udstrækning, alle aspekter kan ikke dækkes, derfor træk af turismens historie på Bornholm”.

Bogen er skrevet af cand. mag. Bente Jensen, der blandt andet har skrevet en afhandling om Bornholms turismehistorie indtil 1914 og adskillige artikler om turismen på Bornholm og andre steder. Hendes interesse for området startede med barndommens oplevelser i Listed, hvor kontrasten mellem turistsæsonen og perioden uden turister var markant. Med bogen får Bornholm, som det første sted i Danmark, en samlet turismehistorie.

Afsnittet om perioden 1930-1940 er skrevet af Hanne Vensild.

Bogen gennemgår i kronologisk orden turismens opståen og udvikling på Bornholm. Den er opdelt i ni tidsmæssigt afgrænsede kapitler, der giver en god oversigt over stoffet, der er suppleret med tre temaer og syv fortællinger. Den er forsynet med noteapparat og litteraturliste.

I takt med udviklingen af transportmulighederne til og fra øen beskriver bogen udviklingen i turismen fra midten af 1800'tallet og frem til i dag. Den udfylder dermed et tomrum i fortællingen om turismen på Bornholm, hvor kilderne er spredte mange steder.

Bogens to første kapitler omhandler perioden 1850-1914, hvor 1. Verdenskrig med ét ændrede verdensordenen og satte turismen på ”stand by”. I slipstrømmen på senromantikken hvor ideallandskabet (i grove træk) bestod af bjerge og ruiner, var det især tyske ”lystture” der bragte turister til øen i anden halvdel af 1800'tallet. Og det var Nordbornholm der lokkede. Der var relativt få danske turister, og meget snart opstod der en bekymring for, om øen ville blive germaniseret. Ånden fra 1864 trivedes i bedste velgående.

Efter et kort afsnit om 1. Verdenskrig behandles tiden indtil 1930, hvor hotellerne fik konkurrence af andre logiformer som pensionater, sommerhuse, vandrerhjem og teltpladser, og hvor også arbejdere og funktionærer begyndte at deltage i sommerglæderne.

Det sidste årti indtil udbruddet af 2. Verdenskrig var præget af den generelle økonomiske krise. Man diskuterede tilgængeligheden til naturen, og de gnidninger der opstod mellem lokalbefolkningen og turisterne om f.eks. anstændig påklædning og behandling af jøder.

Afsnittet om efterkrigstiden indtil 1960 bærer overskriften lejrskoler, bøller og biler, og behandler blandt andet den sociale sammensætning af turisterne, hvor ”den jævne mand” også får mulighed for at holde ferie, samtidig med, at hele øen bliver et turistmål.

Det følgende årti var domineret af stadig flere turister med behov for overnatningsmuligheder. Det betød et opsving i sommerhusbyggeriet og ikke mindst i udviklingen af feriebyprojekter.

Det sidste afsnit trækker tråde frem til i dag.

Bogen indeholder tillige en omtale af de film, der er indspillet på øen, og som uden tvivl har været af uvurderlig betydning for turisterhvervet.

Mogens Lau

